

Opinió

Cagada l'hemus

MARIA
RODRÍGUEZ
MARINÉ

¿Un signe auxiliar o d'identitat?

El signe amb què arrenca el títol d'aquest article segueix sent ara mateix una font inesgotable de dubtes i malentesos en l'ús i l'aprenentatge del català? La veritat és que sí. I també ho és que llegir aquesta primera frase bé a la primera és impossible...

Sens dubte, entre els més neòfits domina la creença que en català, a diferència del castellà, l'interrogant d'obertura no existeix. És la manera més simple i pobra de resoldre el dubte i, em temo, la més estesa a les escoles. Però què diu la norma? Res que sigui clar i determinant. Ni la GIEC (2016) ni l'OIEC (2017) s'hi refereixen, com si no fos feina seva aclarir-ho, però

Una il·lustració del signe d'interrogació. GETTY

–això sí– no obren mai cap pregunta amb aquest signe. Sembla, així, que opten per seguir una nota breu de l'IEC del 1993 que “aconsella, amb finalitat simplificadora, d'usar els signes d'interrogació i d'exclamació exclusivament al final de l'oració”. La nota reaccionava a la tendència de certs mitjans i editorials, abonada per Joan Solà, de posar-lo sempre. Sembla que l'IEC tolerava que es posés quan “l'oració és extremament llarga i no conté cap element gramatical suggeridor del seu valor interrogatiu”, però veure que es posava sempre el devia indignar, i ens va venir a dir: “¿Ara sempre? Doncs ara millor mai”.

Ajudar a llegir i escriure millor

Fabra, però, no ho veia igual: “El fet de no tenir una construcció especial per a les proposicions interrogatives, fa molt convenient l'ús d'un signe que ens adverteixi el moment en què comença la interrogació”. No era partidari d'imitar l'ús sistemàtic del castellà, però sí de posar-lo quan ajuda el lector a no equivocar l'entonació. Resumint: 1) la solució IEC és la més simple al preu de renunciar a un signe útil i enriquidor; 2) Fabra no hi renuncia però, per evitar calcar el castellà, fa la norma discrecional i, per tant, menys clara i coherent; i 3) Solà no veu cap mal en calcar el castellà per fer la norma alhora simple i funcional. Per als que concebem l'interrogant d'obertura com un signe auxiliar (que ajuda a escriure i llegir millor) i no pas com un signe d'identitat, prescindir-ne sempre no sembla l'opció més aconsellable. ✍️

PÀNIC, LITERATURA I POR

MOT, FESTIVAL
DE LITERATURA
GIRONA_OLOT | DEL 16 AL 25
DE MARÇ DE
2023

Organitzen:

Olot Cultura

festivalmot.cat